

Түсінік хат.

Оқушылардың сабақтан алған білімін нақтылап, дамыта оқытудың бірден-бір жолы үйірме жұмыстары. «Бұлақ көрсең, көзін аш» деп халқымыз айтпақшы, үйірме жұмысы арқылы оқушылардың іске икемділігін, іскерлігін, өнерге жас кезінен бейімделуін қалыптастыруға қол жеткіземіз.

2023-2024 оқу жылында 5-9 -сынып қыз балаларына «Шебер қолдар» үйірмесі жұмыс істейді. Оқушылар сабақтан тыс уақытта аптаның сәрсенбі күні жұмыстанады. Жоспар мазмұны технология сабағы терең меңгеруге, үйден өз бетімен жұмыстануға, шығармашылыққа, төзімділікке, қолөнерді танып білуге бағытталып құрылған.

«Өнер таусылмас қазына, жұтамас байлық» дейді дана халқымыз. Қазақ қолөнері өзінің төлтума біімі қасиетімен, көркемдік мән-мағынасымен, шын мәнінде, халқымыздың ғасырлар талғамынан өткен асыл қазына. Технология пәнінен үйірме барысында оқушылар әр түрлі бұйымдар жасап үйренеді, әртүрлі технологияларды қолданады. Қыз балаларымыз сәндік бұйымдар жасау жолдарын үйреніп, ою-өрнек түрлерімен танысып, қолөнер заттарының әрқайсысындағы оюлау мен өрнектерге, әшекейлеуге жіті зер салады. Сонымен қатар ілмек бізбен тоқуды, құрақ құрау, бисермен кестелеу бойынша жұмыстанады. Осындай жұмыстармен жұмыстану барысында оқушылар талғампаздыққа, зерделей білуге, жүйелі ойлай білуге үйренеді. Үйірме жұмысында дұрыс бағыт-бағдар беру мақсатында төмендегі бағдарлама құрастырылды.

1. Бисер өнері
2. Ою-өрнектер түрлері
3. Сәндік қолөнер бұйымдары
4. Тоқу өнері
5. Құрақ өнері

5-9-сыныптағы қыз балаларға арналған «Шебер» үйірмесі аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатқа құрылған.

«Шебер қолдар» үйірмесінің мақсаты:

Білімділік:

Оқушылардың өздігінен еңбек ете білуге, алған білімдерін іс жүзінде көрсете білуге білімдерін жетілдіру. Қасиетті халық тәрбиесінің ықпалы мен пайдасы және ұлттық тәлімнің сыры мен ерекшелігі туралы мағұлмат беру, халық қолөнерін құрметтеуге ықпал жасау. Оқушылардың сабақтан тыс уақытта көптеген материалдарды пайдаланып, жұмыс жасауларына мүмкіндік жасау

Дамытушылық:

Ойлау қабілетін дамытып, көркемдік жұмыстарды шығармашылық түрде жасай білуге үйрету. Басталған жұмысын тыңғылықты, қайта оралмайтындай дер кезінде аяқтап шығуға дағдыландыру. Іскерлігін, белсенділігі мен ой еңбегін және эстетикалық мәдениетін дамытудағы міндетті негізінен қолөнер бұйымдарын жасау барысында жүзеге асыру. Оқушылардың өз бетімен жұмыстануға, ізденуге, құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалануға баулу. Оқушыларға бұйым жасата отырып, олардың шығармашылық қабілетін арттырып, қолөнерге деген қызығушылығын дамыту.

Тәрбиелілік:

Өнерді сүйуге, шеберлікке, шапшаңдыққа, кәсіптік қолөнер бұйымдарын дайындай білуге, икемділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Халық қолөнерін игеру арқылы оқушыны еңбек сүйгіштікке, халқының тарихын біліп, мәдени мұрасын қадірлеп, дәстүрлін жалғастыра білуге тәрбиелеу.

«Шебер қолдар» үйірмесінің күнтізбелік жоспары

Техникалық еңбек. Ұйымдастыру жұмыстары, техникалық мәліметтер, балаларға үйірменің мақсатының маңызын түсіндіру. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Өртүрлі бұйымдардың маңыздылығы, қасиеттері, ерекшеліктері, қолданылуы, түс үйлесімділігі, желімнің түрлері, қажетті материалдар әзірлеу, эскиздер жасау

Адамгершілік қасиеттер Шыншылдық, абырой, салауаттылық, жаман әдеттер, жол және өрт қауіпсіздігі, сақтық шаралар, электр құрал-саймандарын пайдалану жөнінде түсініктер. Әдеппен сөйлеу дәстүрі. Табиғи материалдармен жұмыс жасау. Табиғи материалдарды жинақтау, жапсырмалау.

Көркем еңбек. Қолданбалы еңбек халық шеберлерінің еңбек жұмыстарымен танысу. Ұлттық киім түрлері. Әйелдер мен ерлер киімдері. Түрлі материалдан киімдерді қиып жапсыру

Тұрмыстық еңбек. Қолөнер көркемдік бұйым материалдарынан әшекейлік, тұрмыстық бұйымдар құрастыру, ыдыс-аяқтарды мүсіндеу, безендіру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жұмсақ бейне ойыншықтар

Әр түрлі бұйымдар жасау (жануар, құстар, адам, жәндіктер) технологиясымен таныстыру. Сызба, пішу, құрастыру, тігу, безендіру.

Жапсырмалау жұмысы. Қағаз, мата, былғары, түрлі-түсті қағаздан құрастыру. Ертегілер әлеміне көрініс жасау. Техникалық қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Былғарымен жұмыс жасау. Былғары өңдеу туралы түсінік беру, тазалау, бояу, пішу, онымен жұмыс жасалатын құрал-жабдықтармен таныстыру және қолдана білу. Әр түрлі бұйымдар жасау.

Ою-өрнек бастырмалар. Ою-өрнектің шығу тарихы, қолданылуы. Ою-өрнектің үлгілерін жасау, ою жиегін кестелеу әдістері. Қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Сәндік қолданбалы өнер элементтері. көркем қолөнер технологиясына түсінік. Шолпы, алқа, білезік, тұмарша, бұйымдар жасау.

Су моншақ тоқып үйрену. Моншақ туралы жалпы мағлұмат, моншақпен бұйымдар кестелеу, моншақпен маталар кестелеу

Тоқыма өнері. Тоқу өнері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау. Тоқу әдістерін үйрету, дайындау, соңғы өңдеу жұмыстары.

Қол тігістері, кестелеу түрлері. Қол тігістері, кестелеу түрлері туралы түсінік беру. Көрнекті материалдармен, құрал-жабдықтармен таныстыру. Қауіпсіздік ережелерін сақтау. Кестелеу әдісімен бұйымдарды безендіру.

Құрақ құрау. Құрақ құрау жабдықтары. Геометриялық фигураларды қолдану әдісі. Мата қиындыларын топтастыру жұмысын жүргізу. Құрақтан жасалатын бұйымдар

Өртүрлі материалдардан панно жасау. Панно, оның шығу тарихы, түрлері туралы мағлұмат беру. Панно жасауға қажетті заттар, жабдықтар. Гүлдерден панно жасау.

Қорытындылау. Жылдық есеп. Жобалар қорғау. Көрме ұйымдастыру

Құрал-жабдықтар пайдалану барысында оқушылар:

- ине, қайшы, бізбен жұмыс жасауды;
- кол тігістерін орындап, техникалық қауіпсіздік ережені сақтауды;
- киіп, косып біріктіру тігістерін орындай білуі;
- жапсырма жұмыстарға желімді пайдалануды;
- құрал-жабдықтар мен өлшем таспаны қолдана білуі;
- түстерді дұрыс сәйкестендіре білуі;
- сурет сала білуі;
- бұйымды эскизін орындай білуі;
- ине жіптерді әр түрлі бұйымдарға қолдана білуі;
- шаблон үлгілерін дайындауды білуі;
- технологиялық карталармен жұмыс істей білуі;
- үтікпен жұмыс жүргізуді білуі.

Еңбек қауіпсіздік ережелері, инемен жұмыс істеу тәртібі:

1. Инені ине түйрегішке ғана түйреп салу керек;
2. Инені киімге түйреуге, ауызға салуға болмайды;
3. Жіпті тістеп кесуге болмайды;
4. Инені алушыға сабақталулы жағымен беру керек;
5. Сынған инені жерге тастауға болмайды.

Үтікпен жұмыс істеу тәртібі:

1. Үтіктер алдында өткізгіштің үзілген жерін тексеру керек;
2. Ылғалды колмен тоққа қосылатын үтікті ұстауға тыйым салынады.
3. Үтікті мата түріне қарай қыздыру керек.

Қайшымен жұмыс істеу тәртібі:

1. Қайшыны жолдасына үшкір жағын өзіңе қаратып бер;
2. Қайшының жүзін жабық түрінде келтіріп, партаның оң жағына қой.

Желіммен жұмыс істеу тәртібі:

1. Желім құйылған ыдыстың аузын нығыз жабылуы керек;
2. Желіммен жұмыс жасап болғаннан кейін, міндетті түрде қолыңды жууың керек;
3. Жұмыс кезінде арнайы сүлгі ұстауың керек.

№	Сабақтың мазмұны	Сағат саны	Мерзімі
1.	Бисерден бұйым жасау технологиясы.	1	6.09
2-3	Бисерден сәндік бұйымдар жасау	2	13.09-20.09
4.	Бисермен гүл тоқу	1	27.09
5-6	Моншақпен кестелеу технологиясы	2	4.10-11.10
7-8.	Моншақпен гүл жасау.	2	18.10-25.10
9-10	Моншақ пен кесте тігісінің түрлерін пайдалана отырып әсемдік бұйым жасау	2	25.10-1.11
11	Оюдың шығу тарихы	1	8.11
12	Ою-өрнек түрлерімен танысу	1	15.11
13	Ою-өрнек ұлттық мұра	1	22.11
14-16	Тұскиіз оюлап кестелеу	3	29.11 6.12, 13.12
17-18	Тұмарша жасау, ою-өрнек салып әшекейлеу	2	20.12 27.12
19	Ілмек бізбен тоқу	1	10.01
20	Тоқыма бұйымдары	1	17.01
21-22	Құрақ құрау технологиясы	2	24.01 31.01
23	Құрақ көздерін біріктіру	1	7.02
24-25	Былғары қалдықтарынан гүл шоқтарын жасау.	2	14.02 21.02
26	Гобеленнің шығу тарихы	1	28.02
27-28	Гобеленің тоқу өнері	2	6.03 13.03
29-30	Фетрамен жұмыс	2	20.03 10.04
31-33	Фетрадан сөмке, телефон қабын жасау	3	17.04-24.04 15.05
34	Шығармашылық жұмыстар	1	22.05

.Талдысай жалпы орта білім беретін мектебі
(мектептің атауы)

«Бекітемін»

«Қаралды»

Мектеп директоры
ӘБ отырысы

С.Б. Біртаева

Ф.Е. Кушкимбаева

«__» _____ 2023ж.

Хаттама

«__» _____ 2023ж.

«Келісілді»

Директордың ОІЖ орынбасары

М.Т.Бимагамбетова

«__» _____ 2023ж.

**«ШЕБЕР ҚОЛДАР» ҮЙІРМЕСІНІҢ
КҮНТІЗБЕЛІК – ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ**

Сынып: 8-9

Мұғалімі: Кимаганбетова Амина Буркитовна

Жылдық сағат саны – 34

Аптасына – 1 сағат.

2023-2024ж